

Випуск 4
2015

ЕКОНОМІЧНИЙ ДИСКУРС THE ECONOMIC DISCOURSE

Міжнародний збірник наукових праць
International collection of scientific papers

Засновник: ГО «Науковий клуб «СОФУС»
Рік заснування: 2013

Періодичність виходу: до 4 разів на рік
Збірник до переліку фахових видань України, затверджених МОН України, не входить.
ISSN 2410-0919 (Print)
ISSN 2410-7476 (Online)

Збірник індексується в міжнародних каталогах та наукометричних базах: The Cite Factor, The Journals Impact Factor, The General Impact Factor, Directory of Research Journals Indexing, ResearchBib, Directory of abstract indexing for journals, Academia.edu, Scribd, The Electronic Journals Library, Universal Impact Factor

Редакційна колегія:

Башнянин Г.І. – головний редактор, д.е.н., професор (Україна)
Васильців Т.Г., д.е.н., професор (Україна)
Гринкевич С.С., д.е.н., професор (Україна)
Лупенко Ю.О., д.е.н., професор, академік НААН (Україна)
Редченко К.І., д.е.н., професор (Україна)
Бачинський В.І., к.е.н., професор (Україна)
Герасименко Т.О., к.е.н., доцент (Україна)
Куцик П.О., к.е.н., професор (Україна)
Сава А.П., к.е.н., с.н.с. (Україна)
Сидорук Б.О., к.е.н., с.н.с. (Україна)
Семенишена Н.В. – відповідальний редактор, к.е.н., доцент (Україна)

Зарубіжні вчені:

Pal Singh Netra, Professor (Full) at Management Development Institute, Gurgaon (India)
Кірсьва О.Ф., д.е.н., професор (Білорусь)
Корольонок Г.А., д.е.н., професор (Білорусь)
Пармаклі Д.М., д.е.н., професор (Республіка Молдова)
Сідорова М.І., д.е.н., доцент (Росія)

Відповідальність за оригінальність (плагіат) тексту наукової статті, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних назв, географічних назв та інших відомостей, а також за те, що в матеріалах не містяться дані, що не підлягають відкритій публікації несуть автори наукових праць. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника. Передрук та переклад статей дозволяється лише за згодою редакції та автора.

Видавець: ФОП Тарасенко Р.М., Україна, 47708, Тернопільська обл., Тернопільський р-н, с. Довжанка, вул.Шевченка 55. Тел. +38 (066) 271-19-11
Надруковано: СМП «ТАЙП», Україна, 46000, м. Тернопіль, вул. Чернівецька, 44б. Тел. +38 (0352) 527500

Рекомендовано до друку Радою засновників
(протокол № 3 від 25.06.2015 р.)

Підписано до друку 29.06.2015 р. Формат 60x90/16.
Умовн. друк. арк. 11,82. Папір офсетний. Друк
офсетний. Тираж 300. Замовлення № 6/2015.

Адреса редакції: ГО «Науковий клуб «СОФУС», Україна, 46027, м. Тернопіль, а/с 553.
Тел. +38 (0) 787-81-47. E-mail: clubsophus@gmail.com; clubsophus@mail.ru. Web: www.sophus.at.ua

УДК 657.01:005
JEL Classification M41

Пуцентейло Петро

д.е.н., професор кафедри обліку і правового забезпечення агропромислового виробництва

Тернопільський національний економічний університет, м. Тернопіль, Україна

E-mail: naukatneu@gmail.com

АНАЛІТИЧНА КОМПОНЕНТА ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Putsenteilo Petro

Doctor of Economics, Professor, Department of accounting and legal providing agricultural production

Ternopil National Economic University, Ternopil, Ukraine

E-mail: naukatneu@gmail.com

ANALYTICAL COMPONENTS ACCOUNT SOFTWARE ENTERPRISES

Анотація

Актуальність. Важливим завданням аналізу господарської та фінансової діяльності є ідентифікація реального стану об'єкта; дослідження його складу і властивостей, його порівняння з відомими аналогами або базовими характеристиками, нормативними величинами; виявлення змін фінансової стійкості об'єкта дослідження в просторово-часовому розрізі; встановлення основних чинників, що викликали зміни фінансової діяльності підприємства; прогноз основних тенденцій зміни на перспективу. При цьому важливе значення набувають питання формування аналітичного забезпечення управлінської діяльності підприємства.

Методи. Теоретичною і методологічною основою статті є фундаментальні положення сучасної економічної науки, праці вітчизняних та зарубіжних вчених. У процесі дослідження, зокрема, застосовувались методи: аналізу і синтезу – для вивчення об'єкта і предмета дослідження; абстрактно-логічний (теоретичні узагальнення та формулювання висновків); конструктивний та експериментальний (формування управлінського рішення за допомогою аналітичного забезпечення).

Результати. Виявлено, що в економічній літературі поняття "аналітичне забезпечення" вживається досить обмежено на противагу терміну "аналіз". Окремі автори застосовують і інші пов'язані із ним поняття, не дотримуючись єдиної термінології навіть в межах одного дослідження. Обґрунтовано методичні підходи щодо аналітичного забезпечення процесу управління підприємством. Встановлено якісні критерії інформації та досліджено їхню значимість для забезпечення ефективного управлінського впливу.

Перспективи. Уточнено, що метою аналітичного забезпечення управління підприємствами є створення інформаційної бази, прийняття та оцінки обґрунтованості управлінських рішень, виявлення ступеня їх реалізації. Запропоновано 7 форм розкриття аналітичного забезпечення в управлінні підприємствами.

Ключові слова: аналіз, обліково-аналітичне забезпечення, аналітичне забезпечення, інформація, управління, менеджмент підприємства, звітність.

Abstract

Introduction, Purpose. An important objective analysis of economic and financial activity is to identify the real state of the object; study its composition and properties, its comparison with the known analogs or basic characteristics, normative values; detect changes of financial stability research object in space-time context; installation of the main factors that caused the change of financial activity; forecast of trends in the future. This become important question of forming analytical support management of the company.

Methods. The theoretical and methodological basis of the article is the fundamental provisions of modern economic science, works of domestic and foreign scientists. The following methods were used during the research, in particular: analysis and synthesis – to study the object and subject of study; abstract and logical (theoretical generalizations and drawing conclusions); constructive and experimental (formation of management solutions using analytic support).

Results. It has been revealed that the term “analytical support” is used quite limited in the economic literature in contrast to the term “analysis”. Some authors use the other concepts related to this concept and do not adhere to a common terminology even within a single study. Methodological approaches concerning analytical ensuring the process of enterprise management have been substantiated. It has been established qualitative criteria of information and their importance for ensuring the effective management impact has been investigated.

Discussion. It has been clarified that the purpose of analytical providing management of enterprise is an information base, making and evaluating the reasonableness of management decisions, identify the degree of their implementation. It has been proposed 7 forms of disclosure analytical providing in management of enterprises.

Keywords: analysis, accounting and analytic support, analytic support, information, management, management of enterprise, reporting.

Аннотация

Актуальность. Важной задачей анализа хозяйственной и финансовой деятельности является идентификация реального состояния объекта; исследования его состава и свойств, его сравнение с известными аналогами или базовыми характеристиками, нормативными величинами; выявление изменений финансовой устойчивости объекта исследования в пространственно-временном разрезе; установление основных факторов, вызвавших изменения финансовой деятельности предприятия; прогноз основных тенденций изменения на перспективу. При этом важное значение приобретают вопросы формирования аналитического обеспечения управленческой деятельности предприятия.

Методы. Теоретической и методологической основой статьи являются фундаментальные положения современной экономической науки, труды отечественных и зарубежных ученых. В ходе исследования, в частности, применялись методы: анализа и синтеза – для изучения объекта и предмета исследования; абстрактно-логический (теоретические обобщения и формулирование выводов); конструктивный и экспериментальный (формирование управленческого решения с помощью аналитического обеспечения).

Результаты. Выявлено, что в экономической литературе понятие “аналитическое обеспечение” употребляется весьма ограничено в противоположность термину “аналіз”. Отдельные авторы применяют и другие связанные с ним понятия, не соблюдая единой терминологии даже в пределах одного исследования. Обоснованы методические подходы относительно аналитического обеспечения процесса управления предприятием. Установлено качественные критерии информации и исследованы их значимость для обеспечения эффективного управленческого воздействия.

Перспективы. Уточнено, что целью аналитического обеспечения управления предприятиями является создание информационной базы, принятия и оценки обоснованности управленческих решений, выявления степени их реализации. Предложено 7 форм раскрытия аналитического обеспечения в управлении предприятиями.

Ключевые слова: анализ, учетно-аналитическое обеспечение, аналитическое обеспечение,

информация, управление, менеджмент предприятия, отчетность.

Актуальність. У ринковій економіці, в умовах повної економічної самостійності та відповідальності підприємств, виникає необхідність систематичного аналізу господарської та фінансової діяльності. Мета аналізу полягає не тільки в тому, щоб визначити фінансову ситуацію підприємства, ступінь його спроможності, але також і в тому, щоб постійно проводити роботу, спрямовану на поліпшення фінансового стану підприємства. Саме тому, важливим завданням аналізу господарської та фінансової діяльності є ідентифікація реального стану об'єкта; дослідження його складу і властивостей, його порівняння з відомими аналогами або базовими характеристиками, нормативними величинами; виявлення змін фінансової стійкості об'єкта дослідження в просторово-часовому розрізі; встановлення основних чинників, що викликали зміни фінансової діяльності підприємства; прогноз основних тенденцій зміни на перспективу. При цьому важливе значення набувають питання формування аналітичного забезпечення управлінської діяльності підприємства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. До робіт аналітичного напрямку доцільно віднести праці сучасної школи економістів, в рамках наукового напрямку «Бухгалтерський облік і аналіз». Найбільш яскравими представниками цього напрямку є Р.Ф. Бруханський [1], О.О. Гуменюк [2], Г.І. Кіндрацька [3], Т.Д. Косова [4], Є.В. Мних [5], М.С. Палюх [6], М.К. Пархомець [7], Н.С. Пласкова [8], П.Я. Попович [9], А.П. Сава [10], А.Д. Шеремет [11], С.І. Шкарабан [12], О.В. Ярощук [12] та ін. В цих роботах висвітлено механізм діяльності обліково-аналітичних процедур, зокрема як на підставі реєстрів бухгалтерського (фінансового, податкового та управлінського) обліку за допомогою їх деталізації можуть бути отримані показники, аналітична інтерпретація яких дозволяє керівнику отримати необхідну інформацію. Безсумнівним здобутком є доволі простий спосіб отримання інформації з облікових реєстрів і оброблення його результатів на основі традиційних показників економічного аналізу. Разом з тим, для практики управління сучасними підприємствами такі характеристики процесу аналітичного забезпечення є, безумовно, важливими, але не зовсім достатніми.

Мета. Метою статті є розгляд особливостей аналітичної компоненти облікового забезпечення діяльності підприємств. Доцільним є дослідження поняття аналітичне забезпечення і його вплив при прийнятті управлінських рішень на підприємстві. При всьому різноманітті концептуальних підходів до розробки проблеми формування обліково-аналітичного забезпечення, на думку автора, досі до кінця не осмислені цілі і завдання, не в повному обсязі проведені дослідження в частині виділення основних складових частин і принципів аналітичного забезпечення.

Методи. Дослідження проводилися шляхом використання діалектичного методу пізнання дії економічних законів і системного підходу до вивчення економічних явищ; монографічного; економіко-статистичних прийомів: статистичного спостереження, групування, порівняння, розрахунок середніх і відносних величин, рядів динаміки, індексів; системного аналізу; абстрагування; прогнозування тощо.

Результати. Управління підприємством в сучасних умовах стає все більш складним процесом. Високий рівень конкуренції обумовлює необхідність впровадження нових,

більш досконалих, підходів в управлінні. Успішне ведення бізнесу є не можливим без створення дієвого аналітичного забезпечення управління підприємством, яке є інструментом, що дозволяє підвищити якість і оперативність прийнятих управлінських рішень, максимізувати очікуваний результат і ефективно контролювати ризики господарської діяльності. Аналітичне забезпечення передбачає оцінку, діагностику та аналіз, які покликані забезпечувати процес збору, систематизації, групування та узагальнення інформації, на підставі якого приймаються оптимальні управлінські рішення. При цьому важливим є системна взаємодія всіх його складових елементів, виключення одного з них знижує потенціал і ефективність інформаційної системи. Тільки в сукупності вони формують систему внутрішньої інформації, що забезпечує ефективне управління підприємством. Слід зазначити, що кожне підприємство має свої особливості функціонування, тому усі аналітичні дії повинні бути побудовані у відповідності зі специфічними особливостями діяльності господарюючого суб'єкта, що визначають індивідуальний характер інформаційних потоків в системі управлінського аналізу виробничо-господарської діяльності підприємства.

Основою ефективного управління є врахування різноманіття різнорідних чинників, що пов'язані конкуренцією на ринку продукції, внутрішньогосподарськими процесами, котрі обумовлені специфікою організаційних, економічних і технологічних особливостей підприємства. В таких умовах важливим є володіння інформацією про стан і зміни у виробничо-господарській діяльності, для цього доцільно використовувати сукупність безперервного спостереження, що базується на спеціалізованому інструментарії прийняття управлінських рішень. Об'єднання засобів спостереження за станом зовнішніх і внутрішніх чинників функціонування і розвитку підприємства та інструментів їх кількісної оцінки можна назвати як «аналітичне забезпечення» в управлінні підприємством.

На наш погляд, аналітичне забезпечення – це система збору даних, що передбачає групування інформації в потрібному розрізі для потреб управління, складання бухгалтерської і аналітичної звітності. При цьому аналітичні процедури дають змогу деталізувати відомості про об'єкт в грошовому і (або) натуральному вимірнику. Аналітичне забезпечення діяльності підприємства є цілеспрямованою організованою діяльністю осіб, відповідальних за збір, обробку та аналіз внутрішньої і зовнішньої інформації, що є необхідною для управління підприємством. Отже, аналітичне забезпечення є безперервним процесом підтримки управлінських рішень за допомогою певних організаційно-технологічних процедур, інформаційних систем та рівня кваліфікації фахівців обліково-аналітичного апарату.

Аналітичне забезпечення процесу управління підприємством включає в себе:

- 1) нормативну інформацію;
- 2) облікову інформацію;
- 3) аналітичну інформацію;
- 4) виробничо-господарську інформацію.

Процес аналітичного забезпечення підприємств складається з таких етапів:

- організаційно-планові заходи;
- збір та обробка інформації, отримання цифрової і контекстної інформації;
- підготовка і первинне опрацювання аналітичних матеріалів;

- поширення інформації;
- отримання зворотного зв'язку;
- складання прогнозу.

Суть концепції аналітичного забезпечення управління підприємствами складається із застосовуваних способів акумулювання інформації, методичної побудови показників та їх аналітичної інтерпретації в системі управління. Рішення розглядається з урахуванням його пріоритетності та сукупності факторів, що впливають на успішність його реалізації. Отже, в умовах постійного нарощування значних інформаційних потоків жоден сучасний господарюючий суб'єкт не може успішно працювати на ринку без належного інформаційно-аналітичного забезпечення.

Система бухгалтерського обліку та економічного аналізу об'єднує облікові та аналітичні операції в один процес. При цьому вдосконалюються як загальна методологія, так і нормативні положення обліку та аналізу для раціонального використання в єдиній обліково-аналітичній системі. Безперервність цього процесу і використання його результатів в господарюючого суб'єкта є необхідним для прийняття управлінських рішень керівництвом.

Очевидно, що аналітичне забезпечення управління підприємствами має бути абсолютно особливим, вирішувати традиційні та специфічні завдання, враховувати інформаційні запити керівництва підприємств. Використання будь-яких напрацювань в області аналітичного забезпечення управлінської діяльності вимагає серйозної адаптації для підприємств, з урахуванням їх виробничої-технологічної та організаційно-економічної специфіки в сучасних умовах господарювання. Використання «клаптикового» аналітичного забезпечення, котре який не створює реальну інформованість керівників, а є її ілюзією, тобто «квазі аналітичною», що не тільки не корисна для управлінської діяльності, але у ряді випадків і шкідливою. Відомий вислів про те, що «краще погане планування та аналіз, ніж ніякого» виявляється невірним в умовах, коли управлінський механізм сучасного підприємства не є інформаційно-автономним, а становить невід'ємну частину складної аналітичної системи, що забезпечує інформаційні потреби різних груп користувачів. Аналітичне забезпечення як система повинна надавати інформацію, що володіє ознаками якості, інакше її корисність буде нижчою, ніж витрачені ресурси. Особливо це є актуальним для великих підприємств, де існують налагоджені канали руху інформації про значення натуральних і економічних показників у виробничих і постачальницько-збутових процесах, що використовуються керівниками для цілей управління.

Метою аналітичного забезпечення управління підприємствами є створення інформаційної бази, прийняття та оцінки обґрунтованості управлінських рішень, виявлення ступеня їх реалізації, про які доцільно проінформувати керівництво підприємства або зарубіжних партнерів (за їх участі в статутному капіталі та управлінні).

До загальних завдань аналітичного забезпечення діяльності підприємств можна віднести традиційні для сучасного аналізу завдання з вивчення:

- використання ресурсів, ефективності фінансово-господарської діяльності та ділової активності в минулому, сьогоднішні і майбутньому;
- фінансового стану – ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості;

– організаційно-технологічного рівня виробництва, управління і виявлення резервів щодо його підвищення.

Інформація в рамках системи обліково-аналітичного забезпечення повинна задовольняти конкретним потребам управління залежно від рівня і характеру прийнятого рішення. У зв'язку з тим, що інформація міститься в різних джерелах, то для можливості її використання в інформаційній системі, на наш погляд, вона повинна відповідати таким вимогам та принципам:

– аналітичність, тобто інформація повинна відповідати потребам. Вона повинна надходити про ті види діяльності із деталізацією, яка є необхідною для вирішення поточних завдань з метою зниження витрат і оптимізації собівартості продукції;

– об'єктивність – інформація повинна об'єктивно відображати відомості на поточний момент і про подальші перспективи змін встановлених норм і нормативів;

– своєчасність, тобто інформація повинна надходити до керівництва якнайшвидше (в момент появи в облікових регістрах);

– єдність інформації, що надходить з різних джерел;

– релевантність - інформація повинна бути точною для прийняття рішень.

Ефективність обліково-аналітичної системи залежить, насамперед, від урахування специфіки діяльності підприємства. І оскільки в основі обліково-аналітичної системи лежить системний підхід, що дозволяє розглядати підприємство як складний об'єкт, що складається з низки підсистем, то і обліково-аналітична система на підприємстві повинна складатися з ряду підсистем. У загальному вигляді в обліково-аналітичній системі виділені наступні підсистеми: інформаційного забезпечення, облікова, аналітична і підсистема аудиту. Всі елементи підсистем мають різні цілі, завдання, об'єкти, методи, призначені для різних користувачів інформації. Однак важливою рисою, котра їх об'єднує, є те, що їхня інформація використовується для прийняття рішень на підприємстві.

Дослідження принципів формування обліково-аналітичних систем, викладених у працях різних авторів, дозволили виділити наступні:

– виявлення інформаційних потреб і способів найбільш ефективного їх задоволення;

– об'єктивності відображення процесів виробництва, обігу, розподілу та споживання, використання природних, трудових, матеріальних і фінансових ресурсів;

– єдність інформації, що надходить з різних джерел (фінансового, управлінського, податкового та статистичного обліку), а також планових даних;

– усунення дублювання в первинній інформації;

– оперативності інформації, яка забезпечується застосуванням новітніх засобів обчислювальної техніки.

Об'єктивність відображення процесів виробництва, обігу, розподілу та споживання, використання природних, трудових, матеріальних і фінансових ресурсів – основна вимога, якому повинна задовольняти діюча нині обліково-аналітична система. На нашу думку, обліково-аналітичне забезпечення сталого розвитку підприємства – це єдність систем обліку, аналізу та аудиту, об'єднаних інформаційними потоками для управління економічними процесами при реалізації напрямків сталого розвитку та варіантів їх

фінансування. Таким чином, формування обліково-аналітичної системи є об'єктивною необхідністю і потребою кожного підприємства, котре зацікавлене в проведенні аналізу та оцінки ситуації, формуванні системи необхідних рішень, що дають змогу досягти прогнозовану величину ефективної діяльності.

Слід визначити теоретичну основу поняття аналітичного забезпечення. Сучасні вчені досить часто ототожнюють це поняття з аналізом. Однак, на нашу думку, аналітичне забезпечення є більш широким поняттям, ніж аналіз. Аналітичне забезпечення є складовою інформаційного забезпечення управління підприємством, якою займається економічний аналіз. Тобто, економічний аналіз є інструментом створення системи аналітичного забезпечення. Місце аналітичного забезпечення в системі управління підприємством зображено на рис. 1.

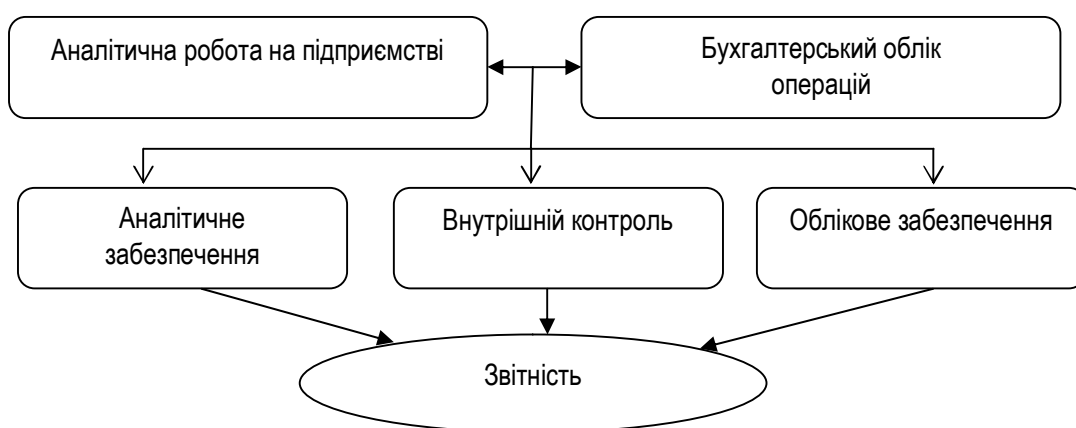

Рис. 1. Місце аналітичного забезпечення в загальній системі управління підприємством

Джерело: власна розробка

Аналітичне забезпечення є окремою системою, заснованою на інформації, котра отримана шляхом проведення економічного аналізу даних для визначення результатів управління і побудови прогнозних значень господарської діяльності.

Необхідність вдосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення можна пояснити наступними причинами:

- зміщенням акценту аналізу з внутрішнього на зовнішнє бізнес-середовище, в якому розвивається або передбачає здійснювати розвиток підприємство;
- зростанням швидкості прийняття управлінських рішень і реагуванням на зміни зовнішнього бізнес-середовища;
- необхідністю раціонального взаємозв'язку між оперативною та стратегічною діяльністю підприємства, оскільки облік і контроль щодо досягнення стратегічних цілей і завдань здійснює свій вираз в конкретній системі показників;
- облік і контроль, які виявляють необхідність у зміні стратегії розвитку підприємства;
- поява новітніх методів обліку і контролю витрат і калькулювання собівартості продукції підприємства.

Варто зазначити, що сьогодні всі аналітичні дослідження, котрі проводяться в аспекті ефективного прийняття управлінських рішень доцільно поділяти на такі:

– моніторингові, котрі призначені для тривалого аналітичного стеження за розвитком певної ситуації з метою забезпечення можливості апріорного синтезу управлінських рішень, що мають випереджувальний характер;

– ініційовані, котрі проведені різними аналітичними службами по ще раніш не запланованих дорученнях керівництва або в результаті виявлення при проведенні моніторингових досліджень нових проблемних ситуацій;

– кумулятивні, що характеризуються високими вимогами до оперативності їх проведення (включаючи розгортання і завершення), застосуванням спеціалізованих методів обробки експертної інформації.

Аналітична інформація забезпечує реалізацію основних функцій управління, в тому числі планування і контролю. Отже, взаємозв'язок аналітичного та інформаційного забезпечення є беззастережним, тому однією з основних проблем формування аналітичного забезпечення є недостатня достовірність та оперативність надходження інформації.

Багатоаспектність і важливість організації аналітичного забезпечення зумовлює виділення її послідовності на етапах обґрунтування та реалізації управлінських рішень з відповідними напрямками економічного аналізу на підприємстві (рис. 2).

Послідовне дотримання кожного етапу може гарантувати реалізацію поставлених цілей в області управління підприємством. Основним елементом пропонованої аналітичної системи є економічний аналіз, який передбачає комплексну методичку обробки обліково-аналітичної інформації, котра є необхідною для прийняття та обґрунтування управлінських рішень та їх оптимізації. Економічний аналіз у системі управління виконує сполучну функцію між отриманням інформації та прийняттям управлінських рішень. Ринкова економіка породжує потребу в диференціації аналізу на внутрішній управлінський і фінансовий аналіз.

Таким чином, аналітичне забезпечення управління підприємствами може розкриватися в таких формах:

1) стратегічне аналітичне забезпечення управління підприємством, яке виконує завдання якісно-змістовного перетворення і передачі інформації про внутрішнє і зовнішнє середовище функціонування підприємства для вибору стратегії і напрямків розвитку;

2) бухгалтерське аналітичне забезпечення управління підприємством, яке виконує завдання якісно-змістовного перетворення і передачі інформації про закономірності кругообігу активів підприємства в розрізі основних бізнес-процесів і господарських операцій, які відображаються в системі бухгалтерського обліку та у фінансовій звітності;

3) логістичне аналітичне забезпечення управління підприємством, яке виконує завдання якісно-змістовного перетворення і передачу інформації про системи закупівлі, зберігання, обробки, постачання і транспортування матеріальних потоків підприємства;

4) інжинірингове аналітичне забезпечення управління підприємством, яке виконує завдання якісно-змістовного перетворення і передачі інформації про відповідність різних видів бізнес-процесів на підприємстві його цілям для побудови бізнес-моделі;

Рис. 2. Етапи аналітичного забезпечення прийняття та реалізації управлінських рішень

Джерело: власна розробка

5) організаційне аналітичне забезпечення управління підприємством, яке виконує завдання якісно-змістовного перетворення і передачу інформації про стан і управлінські якості організаційної структури підприємства, процеси прийняття рішень, кадрову ситуацію і організаційну культуру;

6) маркетингове аналітичне забезпечення управління підприємством, яке виконує завдання якісно-змістовного перетворення і передачі інформації про стан маркетингової діяльності підприємства з урахуванням впливу зовнішнього середовища, ринку і елементів комплексу маркетингу: товарної політики, цінової політики, дистрибуції та маркетингових комунікацій;

7) інформаційне аналітичне забезпечення управління підприємством, яке виконує

завдання якісно-змістовного перетворення і передачу інформації про циклічні тенденції розвитку стану системи управління підприємством під впливом факторів внутрішнього і зовнішнього середовища.

Організація економічного аналізу включає наступні основні етапи:

– виділення суб'єктів і об'єктів аналізу, вибір організаційних форм його проведення в залежності від організаційної структури управління на підприємстві та розподіл обов'язків між окремими працівниками;

– складання програми або плану проведення аналізу;

– інформаційне та методичне забезпечення аналізу;

– аналітична обробка даних;

– оформлення результатів аналізу;

– узагальнення результатів аналізу, надання висновків і пропозицій.

Аналіз виробничо-фінансової діяльності об'єднує ретроаналіз, діагностику, оцінку та перспективний аналіз.

При проведенні аналізу виробничо-фінансової діяльності слід дотримуватися таких основних принципів:

– достовірне відображення реального стану;

– наукова обґрунтованість;

– відображення певної мети;

– взаємозв'язок з іншими видами аналізу;

– системність, комплексність, варіантність;

– узгодженість окремих елементів;

– відображення галузевої і територіальної специфіки.

Вважаємо, що організація ефективної системи аналітичного забезпечення дозволить створити більш ефективну і стійку систему управління за допомогою таких процедур:

– упорядкування документів;

– скорочення часу ручної обробки інформації та її пошуку;

– зменшення терміну прийняття управлінських рішень;

– захист даних від несанкціонованого доступу.

Аналітична функція реалізується у формуванні великих масивів інформації про стан і рух виробничо-фінансових активів підприємства. Саме аналітична підсистема являє собою основу для вироблення оптимальних економічних рішень для управління. Вона дає змогу вчасно побачити тенденції розвитку як негативних, так і прогресивних явищ. На основі різних методик аналізу розробляються варіанти управлінських рішень, які дозволяють загальмувати розвиток негативних тенденцій і створити сприятливі умови для прогресивного розвитку [13, с. 172].

Аналітичне забезпечення управлінської діяльності підприємства передбачає:

– вивчення економічних законів, закономірностей і тенденцій;

– підвищення науково-економічної обґрунтованості стратегічних і тактичних планів і нормативів;

– вивчення виконання планів і дотримання нормативів;

– пошук резервів підвищення ефективності виробництва;

- визначення економічної ефективності використання ресурсів;
- прогнозування результатів;
- дослідження комерційного ризику;
- порівняльний аналіз маркетингових заходів;
- підготовка аналітичних матеріалів.

Система аналітичного забезпечення, діючи безперервно, підвищує якість і розширює сферу практичного застосування інформації, позитивно впливаючи на якість звітності у процесі її підготовки і складання, тобто на ефективність управлінської інформації для сторонніх користувачів. У цьому головне призначення і головна суть аналітичної системи, реалізацію якої доцільно покласти на аналітика і бухгалтера, що займається первинною обліковою та аналітичною інформацією. Поняття «аналітичне забезпечення» застосовується для визначення якісного стану облікових і аналітичних процесів, які є необхідними, для задоволення інформаційних потреб керівників і достатніми для прийняття управлінських рішень [14, с. 197].

Висновки і перспективи. Отже, обліково-аналітична система забезпечення виробничо-фінансової діяльності підприємства повинна відповідати вимогам формування необхідних облікових та аналітичних даних, використовувати інформацію зовнішньої та внутрішньої звітності, що забезпечить виконання її аналітичної та контрольної функцій. Обліково-аналітична система управління – це система, що включає облікову, аналітичну та контрольні підсистеми, яка базується на обліковій і позаобліковій інформації, що дає змогу забезпечити необхідною інформацією поточне, оперативне і стратегічне управління підприємством. Базовою основою є облікова підсистема, оскільки саме в ній формується і обробляється інформація, яка використовується для аналізу. Система аналітичного забезпечення, діючи безперервно, підвищує якість і розширює сферу практичного застосування інформації, позитивно впливаючи на якість звітності у процесі її підготовки і складання, тобто на ефективність управлінської інформації для сторонніх користувачів. У цьому головне призначення і головна суть аналітичної системи, реалізацію якої доцільно покласти на аналітика і бухгалтера, що займається первинною обліковою та аналітичною інформацією. Поняття «аналітичне забезпечення» застосовується для визначення якісного стану облікових і аналітичних процесів, які є необхідними, для задоволення інформаційних потреб керівників і достатніми для прийняття управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Бруханський Р.Ф. Аналіз вимог системи стратегічного менеджменту до побудови стратегічно-орієнтованої системи бухгалтерського обліку / Р.Ф. Бруханський // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2014. – № 1. – С. 163-169.
2. Гуменюк О.О. Удосконалення бухгалтерської фінансової звітності відповідно до потреб економічного аналізу / О.О. Гуменюк // Інноваційна економіка. – 2011. – № 4 [18]. – С.113-115.
3. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз: Підручник / Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній. – Львів: "Магнолія 2006", 2008. – 440 с.
4. Косова Т.Д. Організація і методика економічного аналізу. Навчальний посібник / Т.Д. Косова, П.М. Сухарев, Л.О. Ващенко. – К.: ЦУЛ», 2012. – 528 с.
5. Мних Є. В. Економічний аналіз : підручник / Є.В. Мних. – К. : Знання, 2011. – 630 с.
6. Палюх М.С. Пермутації й модифікації в теорії бухгалтерського обліку / М.С. Палюх // Збірник

наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету. – 2014. – Випуск 22. – Том 2. – С. 262-269.

7. Пархоμεць М.К. Організаційно-економічний механізм забезпечення дохідності сільськогосподарських підприємств регіону: теорія, методика, практика. / М.К. Пархоμεць, В.В. Гудак : Монографія. – Тернопіль: ВПЦ Економічна думка, 2014. – 256 с.

8. Пласкова Н.С. Анализ финансовой отчетности / Н.С. Пласкова. – М.: ЭКСМО, 2010. – 384 с.

9. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: Підручник. – 3-тє видання, перероб. і доп. / П.Я. Попович. – К.: Знання, 2008. – 630 с.

10. Сава А.П. Організація і методика оцінки ефективності витрат аграрних підприємств / А.П. Сава // Всеукраїнський науково-виробничий журнал "Інноваційна економіка". - 5 '2011 [24]. – С.148-154.

11. Шеремет А.Д. Теория экономического анализа: Учебник. – 3-е изд., доп. / А.Д. Шеремет. – М.: ИНФРА-М, 2011. – 352 с.

12. Шкарабан С.І. Діагностика і прогнозування фінансово-господарського розвитку акціонерного товариства : монографія / С.І. Шкарабан, Б.М. Корецький, О.В. Ярошук. – Тернопіль: ТАЙП : Рада, 2010. – 300 с.

13. Пуцентейло П.Р. Аналітичне забезпечення діяльності підприємства / П.Р. Пуцентейло // Сталій розвиток економіки. – 2015. – №1. – С. 168-174.

14. Пуцентейло П.Р. Особливості функціонування аналітичного забезпечення підприємств / П.Р. Пуцентейло // Інноваційна економіка. – 2015. – №1. – С. 194-198.

References

1. Brukhanskyi, R.F. (2014). Analiz vymoh systemy stratehichnoho menedzhmentu do pobudovy stratehichno-orientovanoi systemy bukhholderskoho obliku [Requirements analysis of strategic management to building strategically-oriented accounting system]. Journal of Zhytomyr State Technological University, 1, 163–169.

2. Humeniuk, O.O. (2011). Udokonalennia bukhholderskoi finansovoi zvitnosti vidpovidno do potreb ekonomichnoho analizu [Improving accounting financial statements in accordance with the needs of economic analysis], Innovative Economy, 4 [18], 113–115.

3. Kindratska, H.I., Bilyk, M.S., Zahorodnii, A.H. (2008). Ekonomichniy analiz [Economic Analysis]. Lviv, Ukraine: Mahnoliia 2006, 440.

4. Kosova, T.D., Sukharev P.M., Vashchenko, L.O. (2012). Orhanizatsiia i metodyka ekonomichnoho analizu [Organization and Methods of Economic Analysis]. Kyiv, Ukraine, TsUL, 528.

5. Mnykh, Ye.V. (2011). Ekonomichniy analiz [Economic Analysis]. Kyiv, Ukraine, Znannia, 630.

6. Paliukh, M.S. (2014). Permutatsii y modyfikatsii v teorii bukhholderskoho obliku [Permutation and modification in accounting theory]. Collected Works Podolsky State Agricultural and Technical University, 22, 262– 269.

7. Parkhomets, M.K., Hudak, V.V. (2014). Orhanizatsiino-ekonomichniy mekhanizm zabezpechennia dokhidnosti silskohospodarskykh pidpriemstv rehionu: teoriia, metodyka, praktyka [Organizational and economic mechanism to ensure profitability of agricultural enterprises in the region: theory, methodology, practice]. Ternopil, Ukraine, VPTs Ekonomichna dumka, 256.

8. Plaskova, N.S. (2010). Analiz finansovoj otchetnosti [Analysis of Financial Statements]. Moscow, Russia, JeKSMO, 384.

9. Popovych, P.Ya. (2008). Ekonomichniy analiz diialnosti subiektiv hospodariuvannia [Economic analysis of business entities]. Kyiv, Ukraine, Znannia, 630.

10. Sava, A.P. (2011). Orhanizatsiia i metodyka otsinky efektyvnosti vytrat ahrarnykh pidpriemstv [The organization and method of estimating cost effectiveness of agricultural enterprises]. Innovative Economy, 5, 148–154.

11. Sheremet, A.D. (2011). Teoriia jekonomicheskogo analiza [Theory of Economic Analysis], Moscow, Russia, INFRA-M, 352.

12. Shkaraban, S.I., Koretskyi, B.M., Yaroshchuk, O.V. (2010). Diahnostyka i prohnozuvannia finansovo-hospodarskoho rozvytku aktsionernoho tovarystva, [Diagnosis and forecasting financial and

economic development corporation]. Ternopil, Ukraine, TAIP: Rada, 300.

13. Putsenteilo, P.R. (2015). Analitychne zabezpechennia diialnosti pidpriemstva [Analytical support of the company]. Sustainable economic development, 1, 168–174.

14. Putsenteilo, P.R. (2015). Osoblyvosti funktsionuvannia analitychnoho zabezpechennia pidpriemstv [Features of operation of analytic software companies]. Innovative Economy, 1, 194–198.

